

НЕДЕЛЧО ДРАГАНОВ

КИША

chitanka.info

Живеехме в малка къщичка край града. В едната стая спях аз и тримата ми приятели, в другата — нашата хазяйка, осемдесетгодишна бабичка. Също както в приказките, тя си нямаше никого на света. Но беше проклета бабичка — все ни хокаше и заплашваше с милицията. И ние не бяхме стока. Нарочно я дразнехме, гуляехме по цели нощи в стаята си, пеехме, викахме, не я оставяхме да спи. Но все пак живеехме някак. И дори имаше дни, когато между нас се сключваше мълчаливо примирие: бабата ни позволяваше да си стотвим нещо в кухнята. С една дума, всичко вървеше нормално до деня, в който най-неочаквано бабичката предаде богу дух. Просто невероятно как така изведнъж ни напусна, защото, макар и осемдесетгодишна, беше яка и жилава старица. Стана ни мъчно за клетата ни хазяйка. Нали знаете, че в такива случаи лошото веднага се забравя. Решихме да я погребем като наша родна баба: купихме ковчег, свещи, цветя и се обадохме в гробищата да изпратят катафалката. Не бяхме богати хора, ама мислехме си — горката бабичка, никого си няма на света, ще ѝ отдадем последна почит. Не че бяхме бедни. Понякога ни падаха доста пари, понеже се занимавахме с това-онова, а нали разбирате, когато човек се занимава с това-онова, падат добри пари. Но бяхме развейпрах — парите моментално изтичаха между пръстите ни. Както и да е.

Денят, в който почина бабичката, беше много калпав. От сутринта валеше студен дъжд. Знаете, че някои крайни квартали още не са павирани. Около нас имаше кал до уши.

Докато чакахме катафалката, решихме да поменем бабата. Изпихме двете шишета ракия, които се намериха из долапите. Стори ни се обаче, че ще бъде голямо неуважение към покойната, ако почетем паметта ѝ само с някакви си два литра сливова. Теглихме чоп, падна се на мен и аз като по-предвидлив, купих не едно, ами две големи шишета, та в тая киша да не става нужда повторно да се ходи. Както и да е. Изпихме ги и пак хвърлихме чоп. Кико излезе още по-съобразителен и донесе три шишета. Бабата си заслужаваше тая жертва. Лоша беше наистина, ама и ние не сме стока я. Та, значи, пихме и я поменувахме, и пяхме, и пихме, и пак я поменувахме. Голям рев беше. Така ни завари кочияшът на катафалката. Той се развика да побързаме, защото се стъмвало вече, но ние му рекохме, няма го майстора, да влезе и пийне за успокоение на бабината душа. Той се

дърпаше и рече, че макар и да не е въздържател, сега изпълнява служебните си обязанности — ама точно така се изрази: обязанности — и нямам право да пие. Тогава ние и четиримата паднахме на колене, заплакахме и го заклехме, ако има капчица човещина у него, да дойде и глътне само чашчица, ама една-едничка чашчица. Защото покойната е единствената ни родна душа и никого друг си нямаме на света. Оставаме кръгли сираци и че такава добра бабичка като нашата той не е виждал и няма и на оня свят да види. След което човекът се просълзи и рече да го извиним, не знаел, че случаят е такъв, и е съгласен да пийне една, ама само една малка чашчица, и то на крак. Влезе, ние му напълнихме цяла водна чаша и той каза, че няма да го уплашим, имал и по-трудни моменти в живота си. Изпи я като едно нищо и рече, че на младини, преди двадесет години, когато току-що навършил петдесетте лазарника, изпил литър и половина люта ракия, ама ракия, не като тая боза, дето му я даваме сега — стотина градуса била оная, неговата. Изпил я и отишъл в службата, на гробищата де, и си свършил работата. Значи, ние му напълнихме още една голяма чаша, да се поизравни с нас, да си плати щрафа, както казват руснаците. И той пак рече, че няма да го уплашим, изпи я и окото му не мигна.

Така си беше. Тогава аз отидох в стаята на бабата — тя си лежеше в ковчег, без да мърда, и намерих дамаджаната с джибровата, гдето я държеше скришом, да ни черпи по чашка, когато ѝ плацахме наема. Хитра бабичка беше. Знаех аз къде да търся дамаджаната — под леглото, в панера, завита в парцали. И като я занесох в нашата стая, катафалкаджията допиваше третата си водна чаша от нашата боза и щом видяха дамаджаната, ония ревнаха ура и „да живее“. Гласът на катафалкаджията се оказа гласище и половина — прегракнал и дебел като пукнат контрабас. Както и да е. Ревнаха те ура и „да живее“, сякаш се бяхме събрали не за погребение, а на сватба. За което и собствено аз им обърнах внимание. Но катафалкаджията рече да си мълча, защото не ги разбирам тия работи. Да питам него — що хора е изпратил на оня свят и знае, че за мъртвеца е по-добре с пеене и пиене да се проводи, отколкото с плачове и вайкания. От него да съм запомнел това, защото той бил специалист в тая област. Тъй рече — специалист. Много мъртъв народ е минал през ръцете му. И ми викна да не го зяпам такъв, като ударен с ковчег по главата, а да му наляя от

джибровата да видел дали нашата баба е била баба на място, или е била само една баба и нищо повече.

Напълних му чашата и той рече, че не е лоша тази баба, никак даже не е лоша. И ние запяхме песента за бръчките. (Отначало ревнахме нещо из репертоара на битълсите, но кочияшът каза да си затваряме устата и да не вием като хиени, защото било грехота, и даде тон за челото и бръчките.) Катафалкаджията пееше, пипаше си набръчканото чело и плачеше. Ако сме знаели, рече той, какъв мъж бил преди, ама само преди двайсет, даже петнайсет години, такъв мъж бил, че на погребенията жените все него гледали. Изтичали им очите от гледане. Мъж и половина — ревеше той, — не като вас, сополанковци разни. Мъж с мустаци като на германския император. Сега ги бръснел, защото побелели, а той тия работи не ги обичал. Пък ние да си мълчим, да го слушаме и се учим от него. Можели сме да научим много неща и ако имаме ум, голям капитал сме щели да натрупаме. „Ама где ти ум у такива зелени глави с дългокоси и невчесани коси като вашите“ — рече той. И ние си мълчахме и пиехме, защото и да говорим вече не можехме. По едно време катафалкаджията започна да ни поучава нещо и ни дърпаше ушите и крещеше, че трябвало добре да сме си ги отваряли, щели сме голям капитал да натрупаме и други такива, но вече не помня, защото не една, не две бяха поуците, дето искаше да навре в ушите ни.

И като изпихме джибровката (катафалкаджията все разправяше, че бабата си я бивало), той изведнъж се сети, че станало много късно, голяма беля си навлякъл с нас, немедлено да сме тръгнали за гробищата, докато не са пропели първи петли. Не можели сме да го излъжем ние. Служебните обязанности първо, пиенето после. И се опита да стане, ама се строполи на пода и ние се помъчихме да го вдигнем и паднахме върху му. Всичко се въртеше и си помислих да няма пак земетресение и дето викат, че като пийне, човек виждал двойно — бошлаф. Никакво двойно, ами все едно, че си в глобуса на смъртта, дето едно време го имаше по панаирите. Лека-полека се добрахме до стаята на бабата, вдигнахме ковчега и катафалкаджията викна — осторожно! Да не изсипем бабата на земята. Него да сме слушали, специалист бил по тия въпроси, защото доста мъртъв народ е минал през ръцете му. Но горката баба, много лека беше и ние без мъка я занесохме в катафалката и седнахме върху ковчега, а кочияшът

изпълзя на капрата и като напсува дъжда, шибна конете. Как намерихме гроба на бабата в тая тъмнина, само един бог и катафалкаджията знаят. Той каза, че най-важното е, като спускаме ковчега, да улучим дупката. Така каза, това било най-важното. И да не му противоречим, защото той ги разбирал тия работи, а пък ние сме били едни пияници и нищо повече. И никой да не смее да го отклони от служебните му обязанности, защото бързо щял да ни вкара в пътя. И каза още да сме си отваряли зъркелите, защото ако някой паднел в дупката заедно с ковчега, заравял го без всякакви церемонии и илюзии. Тъй рече — илюзии. Виждал е как скачат в гроба заедно с ковчега, та и ние да не сме се сговорили от мъка да се хвърлим в дупката, защото той не си поплювал. Справял се е и с по-големи трудности в живота си. Нощта беше тъмна като телефон, но катафалкаджията не позволи да запалим кибрит или други подобни запалки, защото, ако шефовете му били някъде наблизо, с него е свършено. А пък той не можел да си подава оставката заради някаква си баба. Ние хвърлихме ковчега и най-чудното беше, че още първия път улучихме дупката, та даже катафалкаджията рече, че не ни липсва съзнателност. И после нареди да зарием гроба, защото гробарите, види се, са си отишли. Липсвала им съзнателност, а за него служебните обязанности са на първо място. И ние зарихме как да е дупката. Бая се изкаляхме, но нашият човек заяви, че това нямало никакво значение. Тук била важна трудовата дисциплина. После отново се качихме в колата и препуснахме към бабината къща да си допием ракията, защото било грехота заради едно погребение да оставяме работата на средата. Ние да си мълчим, защото той бил голям специалист по тия въпроси, много мъртъв народ е минал през ръцете му. И да не сме си правели труд да му възразяваме — нищо не могло да промени мнението му.

Ние не му и възразявахме, защото, щом катафалкаджията потегли, веднага заспахме и като пристигнахме, той ни нашиба с камшика, докато се свестим. И като влязохме в къщи, бабата засмяна ни посрещна на прага, хвърли се да ни прегръща и рече, че докато е жива, няма да забрави какво сме сторили за нея. Тя не била умряла, а само паднала в несвяст и като дошла на себе си и видяла ковчега с цветята, рекла, че напразно ни хокала, защото, щом сме искали да я погребем като хората, били сме златни момчета. И ние казахме, че този случай трябва да се полее. И поканихме бабата да пийне с нас. И тя бе

много радостна и изпи цяла чаша и ни наричаше гълъбчета, душички и с други такива думи, каквито никога не бяхме чували от нея. И все ни питаше къде сме дянали капака на ковчега, а ние ѝ рекохме да не се тревожи, капакът ще се намери. И разбрахме, че одева в бързината сме вдигнали само капака на ковчега и той си стои сега зарит в гроба. Затуй, рекох си, ковчегът ми се стори така лек и като го хвърляхме в дупката, полетя като стрела. Ама кой да ги забележи тия работи в тъмното? Катафалкаджията пък, като видя бабата, изчезна — дим да го няма, уплаши ли се, не зная, но се изпари заедно с катафалката си. А ние с бабата си пийнахме по още една чашка и си поплакахме, а тя ни рече да не плачем и молеше да запазим ковчега да ни е поддръка за другия път. Ние се заклекхме, че ще го пазим като зениците на очите си, и тя ни целуна един по един и си легна, след което и ние се натъркаляхме на пода до леглото ѝ. Не зная колко време сме лежали, но когато се събудих, видях, че бабата продължава да спи. Нещо ме усъмни и аз я бутнах веднъж-дваж, но тя не помръдна, тогава събудих и другите и заедно я задърпахме. Но бабата не мърдаше. И ние ѝ рекохме: „Бабо, стига с тия номера“, а тя пак не мръдна. И тогава ѝ се скарахме: не ѝ приляга на годините да си прави такива пейзажни шеги с нас. И нали видях, че сме златни момчета. Но тя се заинати и остана да си лежи. Ядосахме се и бая тежки думи ѝ наговорихме, но като видяхме, че не ѝ правят никакво впечатление, ударихме го на молба. Но нея май че отново я хвана старата проклетия, защото не се трогва нито от сълзите, нито от молбите ни. Лежи си неподвижна. И досега седим край леглото на бабата, сръбваме по малко от ракията и най-смирено я увещаваме да пожали нас клетите и се вдигне най-после.

Настояваме обществеността да се заинтересува от нашия случай и незабавно да ни се притече на помощ!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.